

**MUNI
ECON**

ANALÝZA RIZIK

System řízení rizik

- Hlavní složka finančního řízení bank.
- Pro řízení bankovních rizik je nezbytné splnit dvě podmínky:
 - Identifikovat rizika.
 - Změřit rizika.
- Správná identifikace, měření a řízení rizik patří k základním podmínkám efektivní činnosti banky.
- System řízení rizika je podrobný seznam limitů, pravidel a dalších parametrů pro monitorování a vykazování rizik.

System řízení rizik

- **Z dlouhodobého pohledu – projekce.**
 - Banka se snaží uplatňovat takovou strategii a dosáhnout takových cílových bilancí, aby výsledkem byla minimalizace nákladů na mimobilanční zabezpečovací nástroje /např. swapy, forwardy, opce/.
- **Řízení okamžité – hedging.**
 - U některých rizik, zejména tržních, je možné zajištění proti nim tím způsobem, že nákupem nebo prodejem daného nástroje nakupujeme nebo prodáváme riziko s ním spojené.

System řízení rizik

- Podstata hedgingu:
 - Je dána tím, že podstatou každého rizika je rozdílná velikost či charakter budoucích cash flow a to z hlediska měny či způsobu stanovení cash flow v budoucnu /přecenění/. Smyslem zajištění je pak tyto rozdílné toky spárovat, tj. přidáním dalších toků dosáhnout stavu, kdy se toky na aktivní straně kryjí s toky na pasivní straně. Tím pak nevzniká žádná riziková pozice.
- Měření bankovních rizik
 - klasická (spíše statická), která popisuje příčiny, tedy kde se nebezpečí ztráty objevuje, a většinou nic neříká o intenzitě rizika,
 - novější metoda, která se snaží odhadnout negativní dopad při nepříznivém vývoji, tedy odhad finanční ztráty.

Identifikace rizik

- **Nejdůležitější druhy bankovních rizik:**
 - úvěrové riziko,
 - tržní riziko,
 - likviditní riziko,
 - kapitálové riziko,
 - operační riziko.

Úvěrové riziko

- Úvěrové riziko spočívá v tom, že klient banky nedodrží sjednané podmínky finanční transakce a bance tím vznikne finanční ztráta.
- Příčiny úvěrového rizika můžeme rozdělit na dvě skupiny:
 - interní příčiny, které jsou bezprostředně závislé na vlastních rozhodnutích banky, vyplývají ze špatných rozhodnutí banky o alokaci aktiv;
 - externí příčiny, které jsou naopak v zásadě nezávislé na rozhodnutích banky a jsou dány celkovým vývojem ekonomiky, politickou situací apod.
- Úvěrové riziko ovlivňuje ziskovost banky, likviditu a úrokové riziko.

Tržní riziko

- Jedná se o riziko ztráty ze změn tržních cen v důsledku nepříznivých změn tržních podmínek, tj. nepříznivého vývoje úrokových měr (úrokové riziko), cen akcií (akciové riziko), cen komodit (komoditní riziko) či měnového kurzu (měnové riziko).
- Tržní riziko můžeme rozdělit na:
 - Úrokové riziko,
 - Akciové riziko,
 - Komoditní riziko,
 - Měnové riziko.

Tržní riziko

Úrokové riziko

- Riziko změn tržních úrokových sazeb a jejich dopadu na zisk banky.

Akciové riziko

- Riziko ztráty ze změn cen nástrojů citlivých na ceny akcií.

Komoditní riziko

- Riziko ztráty ze změn cen nástrojů citlivých na ceny komodit.

Měnové riziko

- Blízké úrokovému riziku. Vyplývá pro banku ze změn měnových kurzů.

Likviditní riziko

- Schopnost dostat v každém okamžiku svým splatným závazkům, zejména potom schopnost kdykoli vyplatit v požadované formě splatné vklady klientů.
- Likvidita aktiv a pasiv.
- Likvidita úzce souvisí se ziskem banky a s ostatními bankovními riziky.

Kapitálové riziko

- Riziko nedostatečné výše vlastního kapitálu vzhledem k pokrytí ztrát banky.
- Pro banku je důležitá absolutní výše vlastního kapitálu. Stejně důležité je i stanovení kapitálové přiměřenosti ve vztahu k rizikům, která bankovní podnikání obsahuje.
- Kapitálová přiměřenost
 - změření rizik daného subjektu a stanovení odpovídající minimální úrovně kapitálu. Kapitálová přiměřenost představuje ohodnocení bezproblémového chodu finanční instituce v budoucnosti, tj. je ukazovatelem finanční síly a důvěryhodnosti banky.
- BASLE I, BASLE II, BASLE III

Operační riziko

- **transakční riziko**, které je rizikem ztráty z prováděných operací v důsledku chyb zaměstnanců, chyb vyplývajících ze složitosti produktů a neschopnosti současných systémů je provádět, chyb v zaúčtování a ve vypořádání obchodů apod.;
- **riziko operačního řízení**, které je rizikem ztráty z chyb v řízení aktivit ve front, middle a back office; jedná se o neidentifikovatelné obchody nad limit, neautorizované obchodování jednotlivými obchodníky, podvodné operace, praní peněz, neautorizovaný přístup k systému;
- **riziko systému** je rizikem ztráty z chyb v systémech podpory; jedná se o chyby v počítačových programech, o nesprávné a opožděné podávání informací vedení apod.
- Toto riziko je jen velmi obtížně kvantifikovatelné.